

Een goed verhaal

Gisteren besloten we toch maar eens twee vrienden te ontvangen, in plaats van de voorgeschreven één. Schuld bewust zocht ik rechtvaardigingen: het duurt al zo lang, die vermaledijde lockdown; en waar geschaatst werd was het stervensdruk, waarom zouden wij dan niet twee mensen op afstand mogen ontvangen? Bovendien, wie niet kan zondigen kan ook niet deugen. En altijd maar braaf zijn is alleen voor watjes. Zo kun je altijd wel redenen vinden.

Maar het moet gezegd, het was een verademing! Bij elkaar zitten en thee drinken, infomeren hoe het er voor staat, van de hak op de tak springen, de ongeknippte hardos bewonderen, onzin debiteren, verhalen uitwisselen - het was alsof er weer eens nieuwe deuren opengingen, waardoor je uit je oude denkpatronen kon stappen. Andermans kijk werkt altijd verfrissend.

We regen de hele mikmak aan elkaar, de politiek en het werk, de kunst van het niets doen, het eigen verleden, tot we terechtkwamen op de kwaliteit van films. Een van onze gasten had er verstand van, hij heeft zelf jarenlang in de filmwereld gewerkt. Hij beweerde dat ten opzichte van dertig, veertig jaar geleden de Nederlandse film aanzienlijk was verbeterd. Hoe kwam het dan dat sommige tv-series zo verbazend slecht zijn, zoals *Flikken Maastricht*? Moeilijk te zeggen. Er waren genoeg tegenvoorbeelden, zoals *Klem*.

We vergeleken onze smaakoordelen. Merkwaardig dat zij *Dix Pour Cent* op Netflix zo goed vonden, terwijl wij er niet mee uit de voeten konden. En andersom, zij vonden *The Queens Gambit*, die wij met plezier bekeken, maar zwak. Inderdaad, het verhaal ervan is nogal voorspelbaar. En de vertelstructuur is erg Amerikaans, simpel, schematisch, met zodanig uitvergrote emoties dat ze over de rand van het geloofwaardige kieperen. De vraag is steeds, kun je meegaan in een verhaal of niet? En waar ligt dat aan?

Om door een verhaal te worden meegevoerd heb je een zogenaamde 'opschorting van ongelooft' nodig. Elk verhaal is fictie, hetzij een selectie uit wat ooit is gebeurd, hetzij een uitvergroting, of zelfs pure fantasie, dus nooit echt gebeurd. Maar als het goed verteld wordt doet dat er niet toe. Dan geloof je erin, omdat er een waarheid uit kan oplichten die groter is

dan de feiten, over heldenmoed, gerechtigheid, liefde, menselijke idealen. Een goed verhaal tilt je uit boven de feiten, boven je kleine leven vol dagelijkse beslommeringen. Maar het werkt alleen als je 'in' het verhaal kunt komen, je ongelof kunt opschorten.

Intussen gebeurde er in het gesprek precies hetzelfde. Verhalen vertellen, ideeën uitwisselen, als het goed loopt is een gesprek zelf een spel van geloof en ongelof, meevoeren en meegevoerd worden. Als je 'erin' komt werkt het als een opschorting van ongelof, een bevestiging van geloof, met name in elkaar.